

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 20.12.2010
COM(2010) 794 окончателен

2010/0380 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност и на Регламент (ЕО) № 987/2009 за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност

(текст от значение за ЕИП и за Швейцария)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Основания и цели на предложението

Целта на настоящото предложение е да бъдат актуализирани регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009, така че да бъдат отразени промените в националното законодателство на държавите-членки в областта на социалната сигурност и се осигури съответствие с промените в социалната реалност, оказващи влияние върху координацията на системите за социална сигурност.

Също така настоящото предложение включва предложения от Административната комисия за координация на системите за социална сигурност (наричана по-нататък „Административната комисия“) с оглед подобряване и модернизиране на достиженията на правото на ЕС (*acquis*), в съответствие с член 72, буква е) от Регламент (ЕО) № 883/2004.

С измененията в настоящото предложение се цели да се гарантира правната сигурност за заинтересованите страни.

Общ контекст

Предложението се отнася до редовно актуализиране на регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009. Неговата цел е да се осигури подходяща координация между националните системи за социална сигурност на равнище ЕС. То отразява законодателните промени на национално равнище и обобщава новите тенденции в трансграничната мобилност, които влияят върху координацията на системите за социална сигурност.

Съществуващи разпоредби в областта на предложението

Съществуващите разпоредби се съдържат в Регламент (ЕО) № 883/2004 (последно изменен с Регламент (ЕО) № 988/2009) и Регламент (ЕО) № 987/2009.

Необходимо е регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 да бъдат актуализирани, така че да са в съответствие с развитията в националното законодателство и промените в социалната реалност, които оказват влияние върху координацията на системите за социална сигурност. В допълнение бяха получени съответни предложения от Административната комисия, с които се цели подобряване на системата за координация. Тези предложения, заедно с други технически корекции в текста, са включени в настоящото предложение. Настоящото предложение също така ще актуализира и измени позоваванията на националното законодателство в някои от приложенията към регламентите.

Съгласуваност с други политики и цели на Съюза

Не е приложимо.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Консултация със заинтересованите страни

²¹¹ Методи на консултиране, основни целеви сектори и общ профил на участниците в консултацията

Държавите-членки бяха поканени да представят предложения за внасяне на различни изменения в регламентите за 2010 г. Административната комисия поиска освен това изменения, с които да бъдат актуализирани и направени по-ясни регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009.

Обобщение на отговорите и на начина, по който са взети предвид

Предложенията, които бяха сметени за съвместими с правото на ЕС, и за които беше получено съгласието на Административната комисия, са включени в настоящото предложение.

²²¹ Засегнати научни/експертни области

Координация на социалната сигурност.

²²² Използвана методология

Обсъждания в рамките на заседанията на Административната комисия през 2010 г., и, в случаите, в които това е необходимо - допълнителни дискусии с представителите на съответните държави-членки в Административната комисия за изясняване най-вече на някои детайли от националното законодателство.

²²³ Основни организации/експерти, с които са проведени консултации

Административната комисия, както и представители на отделните заинтересовани държави-членки.

²²⁴⁹ Обобщение на получените и използвани становища

Не беше споменато съществуването на потенциално сериозни рискове с необратими последици.

Съгласие на Административната комисия да бъде актуализиран, допълнен и усъвършенстван текстът и да бъдат актуализирани някои вписвания относно държавите-членки в приложенията към регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009.

²²⁶ Използвани средства за запознаване на обществеността с експертните мнения

Няма.

Оценка на въздействието

Към 1 май 2010 г. във всички държави-членки се прилагат два модернизиращи регламента (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 за координация на системите за

социална сигурност. Модернизираните регламенти за социална сигурност са резултат от десетгодишни преговори между държавите-членки. Необходимостта от модернизацията им възникна, освен поради други причини, и поради промени в националното законодателство и съдебната практика на Съда на Европейския съюз.

Държавите-членки често променят законодателството си в областта на социалната сигурност. Вследствие от това позоваванията на националното законодателство в законодателството на ЕС за координация на системите за социална сигурност могат да загубят актуалност, което ще създаде правна несигурност за заинтересованите страни при прилагането на регламентите.

Следователно е необходимо позоваванията в регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 да бъдат актуализирани, така че да отразяват правилно промените в националното законодателство и промените в социалната реалност. Регламентите могат да бъдат изменени само с друг регламент.

Една от главните характеристики на модернизираните разпоредби за координация е опростяването. Опростяването на регламентите ги прави по-лесни за тълкуване и намалява вероятността от възникване на конфликтни възгледи. За да се гарантира, че опростените разпоредби защитават в пълна степен правата на гражданите беше необходимо някои разпоредби да бъдат актуализирани, по-специално в областта на приложимото законодателство и обезщетенията за безработица. В разпоредбата относно определянето на приложимото законодателство в случаите, в които дадено лице работи в две или повече държави-членки, ще бъде разширен критерият „значителна част от дейността“ и ще бъде конкретизирано понятието за „седалище или място на дейност“. Необходими са изменения в областта на обезщетенията за безработица, за да се осигури задоволително разрешение за случаите, в които дадено самостоятелно заето лице е било осигурявано за безработица в държавата-членка, в която последно е упражнявало дейност, и се завърне в държавата-членка по пребиваване, която не предлага осигуряване за безработица за самостоятелно заетите лица.

През последните няколко години се наблюдаваше засилена тенденция към възникване на нови форми на мобилност. Нови структури на предлагане на работна ръка могат да бъдат забелязани във въздушния транспорт, където дружествата предлагат услугите си от т. нар. „основни бази“ в различните държави-членки. Комисията обмисля изготвянето през 2011 г. на документ относно промените в моделите на мобилност във връзка с правото на свободно движение на работниците и социалната сигурност, в който Комисията ще определи какви конкретни действия трябва да предприеме, за да отговори по-добре на нуждите на различните видове работници мигранти. Без да се опитва да изпревари изготвянето на документа, Комисията счита за подходящо отсега да уточни понятието за „седалище или място на дейност“ за членовете на самолетни екипажи, с цел да се окаже съдействие на институциите при определянето на местоположението на т. нар. „седалище или място на дейност“ и да се улесни прилагането на Регламент (ЕО) № 883/2004 в този сектор. От особено значение тук е фактът, че понятието за „основна база“ вече беше определено в Регламент (ЕО) № 1899/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за изменение на Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета относно хармонизирането на техническите изисквания и административните процедури в областта на гражданското въздухоплаване и вече се използва в сектора.

Въпреки че регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 се прилагат (считано) от 1 май 2010 г., те отразяват ситуацията в законодателството на държавите-членки към 26 януари 2004 г. (за Регламент (ЕО) № 883/2004) и към 17 декември 2008 г. (за Регламент (ЕО) № 987/2009). В интерес на засегнатите граждани е регламентите да бъдат актуализирани в рамките на разумен срок след като бъдат внесени изменения в националното законодателство на държавите-членки. Само регламентите, които са в съответствие с тенденциите в националното законодателство и чиито разпоредби са ясни и пълни, могат да гарантират прозрачност и сигурност на заинтересованите страни и да осигурят пълна закрила за мобилните граждани.

Настоящото предложение улеснява координацията на системите за социална сигурност в държавите-членки и допринася за закрилата на гражданите, мигриращи в рамките на ЕС. По-голямата част от промените бяха предложени от държавите-членки и от Административната комисия. Счита се, че предложението за регламент за изменение няма да доведе до съществени различия по отношение на трудовите задължения или на размера на разходите, които ще понесат институциите и администрациите за социално осигуряване, работниците и работодателите или неработещите граждани.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Обобщение на предлаганите мерки

Настоящото предложение допълва, изяснява и актуализира някои от разпоредбите на регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009, така че да бъдат отразени промените в националното законодателство на държавите-членки в областта на социалната сигурност и промените в моделите на мобилност, оказващи влияние върху координацията на системите за социална сигурност. Промените ще улеснят ефикасното прилагане на законодателството на ЕС в областта на координацията на системите за социална сигурност и ще осигурят по-висока степен на закрила за индивидите, мигриращи в рамките на ЕС.

Правно основание

Член 48 от ДФЕС.

Принцип на субсидиарност

Принципът на субсидиарността се прилага, доколкото предложението не е от изключителната компетентност на ЕС.

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки поради посочените по-долу причини.

Необходими са действия на ЕС под формата на координационни мерки в областта на социалното осигуряване, предвидени в член 48 от Договора, за да може правото на свободно движение на работниците, посочено в Договора, да бъде изцяло приложено. Без това координиране, съществува риск свободата на движение да не може да бъде упражнявана на практика, тъй като гражданите ще упражняват правото си вероятно по-рядко, ако това по същество води до загуба на вече придобити социалноосигурителни права в друга държава-членка. Съществуващото законодателство на ЕС в областта на социалното осигуряване няма за цел да замени различните национални системи. Следва

да се подчертае, че предложението за регламент не представлява мярка за хармонизация и не надхвърля необходимото за осигуряване на ефективна координация. С предложението по принцип се цели актуализиране на съществуващите правила за координация, така че да бъдат отразени промените в законодателството, внесени на национално равнище, и да бъдат приложени промените, наложили се поради променящата се социална реалност. Също така с него се цели да бъде допълнен и подобрен текстът на регламентите, с цел да бъдат защитени правата на гражданите при тяхното придвижване на територията на ЕС.

Въпреки че предложението се основава главно на приноса на държавите-членки, последните не биха могли да приемат такива разпоредби на национално равнище, тъй като това би било в противоречие с регламента. Следователно, за да могат регламентите да бъдат ефективно прилагани в ЕС, трябва да се осигури адекватно адаптиране на основната част от текста им и на техните приложения.

Координацията в областта на социалната сигурност засяга трансграничните ситуации, при които нито една държава-членка не е способна да действа самостоятелно. Законодателството на ЕС в областта на координацията заменя множеството съществуващи двустранни споразумения. То не само опростява координацията в областта на социалната сигурност между държавите-членки, но гарантира и равно третиране на гражданите на ЕС, осигурявани в съответствие с националните законодателства в тази област.

Действие на равнище ЕС ще постигне по-добре целите на предложението поради следната(ите) причина(и):

Координацията на социалноосигурителните схеми за има смисъл само на равнище ЕС. Целта е да се гарантира ефективното функциониране на координацията на социалноосигурителните схеми във всички държави-членки. Това е основано и обосновано от свободното движение на лицата в рамките на ЕС.

Не съществува никакъв качествен показател, но регламентът се отнася до всеки един гражданин на ЕС, придвижващ се поради каквато и да е причина в рамките на ЕС.

Настоящото предложение е координационна мярка, която може да бъде приета единствено на равнище ЕС. Държавите-членки отговарят за организирането и финансирането на собствените си социалноосигурителни схеми.

Поради това предложението е в съответствие с принципа на субсидиарност.

Принцип на пропорционалност

Настоящото предложение е в съответствие с принципа на пропорционалност поради следната(ите) причина(и):

Регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 изискват тази форма на действие, тъй като един регламент може да бъде изменян само с друг регламент. Действието не засяга самата система на координация. Държавите-членки отговарят за организирането и финансирането на собствените си социалноосигурителни схеми.

Предложението улеснява държавите-членки и техните институции в задачата за координиране на системите им за социална сигурност и закрила на лицата, които се

придвижват свободно в рамките на ЕС, като актуализира и подобрява качеството на някои разпоредби от регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009, както и на някои от приложенията към Регламент (ЕО) № 883/2004. Изменените разпоредби се основават предимно на предложения, направени от държавите-членки, което означава, че евентуалните финансови и административни тежести, които те ще наложат, ще бъдат минимални и ще останат пропорционално съизмерими с гореупоменатите цели. Обратно, без такава актуализация на регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 финансовата и административната тежест само би се увеличила, тъй като разпоредбите не биха отговаряли на променящите се нужди на държавите-членки.

Избор на инструменти

Предлаган инструмент: регламент.

Други средства не биха били подходящи поради следната(ите) причина(и):

Алтернатива не съществува, тъй като регламент може да бъде изменен само с регламент.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на ЕС.

5. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ

Европейско икономическо пространство и Швейцария

Предложеният акт е от значение за Европейското икономическо пространство и за Швейцария и поради това следва приложението неговият териториален обхват да бъде разширен и по отношение на ЕИП и Швейцария.

Подробно обяснение на предложението

Член 1

Член 1 се отнася за измененията в Регламент (ЕО) № 883/2004.

А. Изменения в член 9

1. Изменения в член 9, параграф 1

В член 9 позоваването на член 1, *параграф 1* в член 9, параграф 1 от Регламент № 883/2004 следва да се чете „член 1, точка *буква л*)“. Освен това, уведомяването за договорни разпоредби в съответствие с член 1, буква л), втора алинея от Регламент (ЕО) № 883/2004 се прави отделно от и като необходима предпоставка за представянето на декларация в съответствие с член 9 от Регламент (ЕО) № 883/2004.

2. Изменения в член 9, параграф 2

Член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 следва да бъде изменен с цел да бъде приведен в съответствие с член 71, параграф 2, втора алинея от Регламент (ЕО) № 883/2004.

Б. Изменения в член 12, параграф 1

С предложеното изменение се прави уточнението, че дадено командировано лице не може да бъде заменено с друго *командировано* лице след изтичане на срока на командироване на първото лице. Тук думата „командировано“ беше неволно пропусната.

В. Изменения в член 13, параграф 1

В действащата разпоредба на член 13, параграф 1 условието за осъществяване на „значителна част от дейността“ не се прилага в ситуация, при която дадено лице работи в две или повече държави-членки за различни предприятия или работодатели. Това не е в съответствие с намеренията, които бяха заявени при преговорите в Съвета, особено при ситуация, в която дейността, осъществявана в държавата-членка по пребиваване, е относително малка по обем. Целта на настоящото изменение е да се поясни, че условието за осъществяване на „значителна част от дейността“ се прилага също и за лице, което обичайно осъществява дейност за различни предприятия или работодатели в две или повече държави-членки. При ситуация, в която условието за осъществяване на „значителна част“ от дейността не е изпълнено в държавата-членка по пребиваване, приложимото законодателство е това на другата държава-членка, в която се намира(т) седалището или мястото на дейност на предприятието(ята) или работодателя(ите). В случай че не е възможно да бъде посочена една държава-членка, в която се намира седалището или мястото на дейност, например когато съществуват двама или повече работодатели, установени в две различни държави-членки извън държавата-членка по пребиваване, се прилага законодателството на държавата-членка по пребиваване. С изменението се цели да се избегнат предотвратят манипулациите по отношение на приложимото законодателство, като същевременно се спазва принципът за опростяване и прагматизъм.

Г. Изменения в член 36, параграф 2а

Член 36, параграф 2а от Регламент (ЕО) № 883/2004 следва да бъде изменен, с цел неговият персонален обхват на приложение да бъде приведен в съответствие с обхвата на останалата част от глава 2 от дял III на Регламент (ЕО) № 883/2004, както и с член 26, параграф 2, трета алинея от Регламент (ЕО) № 987/2009, където е уреден паралелният въпрос в областта на обезщетенията за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата.

Д. Изменения в член 65, параграф 5

Изменението се отнася за ситуация, в която самостоятелно заето лице е било осигурявано за безработица в държавата-членка на последна дейност и, след като е останало безработно, се завръща в своята държава-членка по пребиваване, в която не е налице схема за осигуряване за безработица на самостоятелно заети лица.

В подобна ситуация, за разлика от случая на наетите лица, прехвърлянето на отговорността за изплащането на обезщетенията за безработица от държавата-членка по последно осъществяване на дейност към държавата-членка по пребиваване не е

възможно, тъй като в законодателството на последната не се предвиждат обезщетения при безработица за самостоятелно заети лица. Въпреки това, в съответствие с целите на член 65, както беше потвърдено в съдебната практика на Съда на ЕС (вж. решения на Съда на ЕС във връзка с член 71 от Регламент 1408/71, съответстващ на новия член 65 от Регламент 883/2004, т.е. по дело *Van Gestel*, C-454/93, Recueil [1995 г.], стр. I-1707, по дело *Rebmann*, 58/87 [1988 г.] Recueil [1988 г.], стр. 3467), лицата, които са адресати на разпоредбите на посочения член, имат правото, когато останат безработни, да се завърнат в своята държава по пребиваване и да търсят работа там. Мотивите за посочената разпоредба са, че тези лица имат най-добър шанс за реинтеграция на пазара на труда на своята държава-членка по пребиваване поради тесните връзки, които са установили там. За тази цел правото им на получаване на обезщетение не трябва да бъде ограничавано, особено в случаите, в които това обезщетение представлява насрещна престация за платените от тях осигурителни вноски (Решение по дело *Petersen*, C-228/07, Сборник [2008 г.], стр. I-6989). Освен това Европейският съд по правата на човека установи, че правото на обезщетения за безработица във връзка с плащането на вноски във фонд за осигуряване при безработица като имуществено право трябва да бъде поставено под закрилата на член 1 от Протокол № 1 от Европейската конвенция (решение по делото *Gaygusuz v. Austria*).

Е. Изменения в член 71, параграф 2

В хода на обсъжданията относно процедурата за гласуване в Административната комисия възникна необходимостта от изясняването ѝ. Предложената процедура за гласуване отразява новите развития, въведени с Договора от Лисабон, и по-специално новия член 48 от ДФЕС.

Член 2

Член 2 се отнася за измененията в Регламент (ЕО) № 987/2009.

А. Изменения в член 6, параграф 1

Формулировката на този член беше променена, за да стане по-близка до договореното в рамките на Съвета. В новата формулировка в точка 1(б) се уточнява, че законодателството на държавата-членка по пребиваване не може да бъде прилагано временно, ако засегнатото лице не осъществява никаква дейност в държавата-членка по пребиваване.

Б. Изменение в член 14, параграф 5

С изменението се уточнява, че незначителните по своето естество и спомагателните дейности, които са незначителни що се отнася до продължителността и доходността им, не се вземат предвид при определянето на приложимото законодателство, въз основа на дял II от Регламент (ЕО) № 883/2004. Дейностите сами по себе си запазват значението си за прилагането на националното законодателство в областта на социалната сигурност; в случай, че незначителната по своето естество дейност води до включване в схема за социална сигурност, вноските се плащат в компетентната държава-членка за целия размер на прихода от всички дейности.

Настоящото изменение преследва две цели:

1) опростяване на съществуващите разпоредби посредством заличаване на различието между „едновременно“ или „последователно“ осъществявани дейности и, по този начин, засилване на правната сигурност за лицата, които осъществяват ефективна и действителна дейност в дадена държава-членка и, успоредно с това, незначителната по своето естество дейност в друга държава-членка, както и

2) избягване на евентуалните злоупотреби с разпоредбите относно приложимото законодателство в Регламент (ЕО) № 883/2004.

В. Добавяне на нов параграф 5а в член 14

Настоящото изменение цели да гарантира, че значението на „седалище или място на дейност“ се прилага в съответствие със съдебната практика на Съда на ЕС и другите регламенти на ЕС. Изменението служи като отправна точка за определянето на допълнителни елементи от страна на Административната комисия.

За членовете на самолетни екипажи за „седалище или място на дейност“ се приема тяхната „основна база“. Понятието за „основна база“ е прието и се използва в този сектор и беше вече определено в Регламент (ЕИО) № 3922/91, което улеснява и обосновава използването му в областта на координацията на системите за социална сигурност. Позоваването на понятието „основна база“ за членовете на самолетни екипажи не накърнява принципа, че положението на всеки отделен член на даден екипаж следва да бъде разглеждано поотделно и въз основа на обективна информация, за да се определи кое е приложимото законодателство въз основа на дял II от Регламент (ЕО) № 883/2004.

Г. Изменение в член 15, параграф 1

Настоящото изменение привежда текста на посочения член в съответствие с крайното споразумение, постигнато на второ четене в Европейския парламент в процедурата по съвместно вземане на решения за приемане на Регламент (ЕО) № 987/2009, засегнатите лица да бъдат информирани за приложимото към тях законодателство в случай на командироване.

Д. Изменение в член 54, параграф 2

Изменението представлява поправка на грешка, допусната при езиковата редакция в Съвета и възстановява първоначалното значение на разпоредбата.

Е. Добавяне на нов параграф 7 в член 55

Добавя се нов параграф с цел да бъде приложена процедурата, използвана за прехвърлянето на обезщетения *mutatis mutandis*, към ситуацията, уредена от новата разпоредба на член 65, параграф 5, буква б) от Регламент (ЕО) № 883/2004, с изключение на разпоредбата относно ограничението във времето на правото, посочено в член 55, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕО) № 987/2009.

Ж. Изменение в член 56, параграф 2

Необходимо е текстът да бъде изменен, с цел да се уредят ситуацияите, в които дадено лице, към което се прилагат разпоредбите на новия член 65, точка 5, буква б) от Регламент (ЕО) № 883/2004, се регистрира, като допълнителна стъпка, и при службите по заетостта в своята държава на последно упражняване на дейност.

В такъв случай би следвало задълженията и дейностите по търсене на работа в държавата на последно упражняване на дейност да имат предимство, тъй като тази държава отпуска обезщетенията на лицето. Новата формулировка дава предимство на задълженията и дейностите по търсене на работа в държавата, отпускаща обезщетението, и премахва отрицателното въздействие от неизпълнението им в другата държава-членка.

Приложение

A. Изменение на приложение X към Регламент (ЕО) № 883/2004

В приложение X са изброени специалните парични обезщетения, независещи от вноски. В раздел „НИДЕРЛАНДИЯ“, Законът за подпомагане при инвалидност на млади хора с увреждания от 24 април 1997 г. (Wajong), се заменя със „Закон за подпомагане за работа и заетост на млади хора с увреждания“ (Wet Wajong).

Подобно на предишния закон, подпомагането на дохода, предвидено по новия закон, ще се предоставя на млади хора с увреждания, които, вследствие на увреждане, са с ограничена трудоспособност и чийто доход е намалял под законоустановеното минимално трудово възнаграждение. Младите хора с увреждания, които отговарят на определени условия, могат да получават подпомагане на дохода за допълване на техните доходи до равнището на законоустановения размер на минималното възнаграждение, ако размерът на приходите, които получават, е под 75 % от законоустановеното минимално трудово възнаграждение. Защита на доходите може също така да се предостави на млади лица с увреждания, които учат и се нуждаят от финансово подпомагане, както и на млади хора, които въобще не са в състояние да работят, т.е. тези, които са в състояние на пълна и постоянна неработоспособност.

Това ново вписване, внесено от Нидерландия, беше разгледано от Административната комисия и подпомагането на доходите беше счетено за специално парично обезщетение, независимо от вноски, по смисъла на член 70 от Регламент (ЕО) № 883/2004.

В раздел „ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО“ се добавя ново специално парично обезщетение, независимо от парични вноски, а именно Помощ за заетост и подпомагане, свързана с дохода (по-нататък наричана съкратено ESA(IR)).

Главната цел на ESA (IR) е да гарантира минимален доход за издръжка с оглед на икономическото и социално положение в Обединеното кралство. Свързаната с дохода ESA може да бъде предоставяна когато направените вноски или финансовото положение на дадено лице са такива, че не може да му бъде платена никаква помощ за заетост и подпомагане (Employment and Support Allowance), или може да му бъде платена само недостатъчна такава.

ESA (IR) беше счетена от Административната комисия за специално парично обезщетение, независимо от вноски по смисъла на член 70 от Регламент (ЕО) № 883/2004, което може да бъде вписано в приложение X към Регламент (ЕО) № 883/2004.

Също така в раздела „ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО“ подпомагането на доходите ще бъде заличено от текста на приложението. В резултат от създаването на нови зависещи от материалното положение обезщетения (помощ при търсене на работа, помощ за заетост

и подпомагане и държавен пенсионен кредит) за специфични категории рискове подпомагането на дохода е станало ограничено по размер обезщетение за издръжка, дължимо на лица, които не разполагат с никакъв или разполагат с много нисък доход. Тъй като социалното подпомагане е изключено от обхвата на Регламент (ЕО) № 883/2004, подпомагането на дохода следва да бъде заличено от списъка.

Б. Изменение на приложение XI към Регламент (ЕО) № 883/2004

1. Изменение на раздел „НИДЕРЛАНДИЯ“

Текстът на точка 1, буква з) разширява правото на получаване на обезщетения в натура по време на престой в Нидерландия и по отношение на пенсионираните лица и членовете на техните семейства, които са осигурени съгласно законодателството на друга държава-членка, и предоставя допълнително предимство на пенсионираните лица и членовете на техните семейства в областта на обезщетенията при болест.

Точка 1, буква е) може да бъде заличена, тъй като плащането без предварително искане беше заменено с въвеждането на задължително допълнително осигуряване срещу рискове в нидерландската система на здравно осигуряване.

Другите промени в приложение XI се отнасят до езиковите изменения, с които се цели осигуряване на последователност в позоваванията на нидерландското законодателство.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност и на Регламент (ЕО) № 987/2009 за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност

(текст от значение за ЕИП и за Швейцария)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 48 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като се има предвид, че:

- (1) Необходимо е регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 да бъдат адаптирани, с цел да бъдат отразени законодателните промени в някои от държавите-членки и да се гарантира правната сигурност за заинтересованите страни.
- (2) Бяха получени съответни предложения от Административната комисия за координация на системите за социална сигурност относно координацията на социалноосигурителните схеми с оглед подобряването и модернизацията на достиженията на правото на ЕС. Предложенията, по които беше постигнато съгласие, са включени в настоящия текст.
- (3) Промените в социалната реалност могат да повлияят на координацията на системите за социална сигурност. За да се отговори на тези предизвикателства, бяха предложени изменения в областта на определянето на приложимото законодателство и обезщетенията за безработица.
- (4) За ситуациите, при които дадено лице работи в две или повече държави-членки, следва да бъде изяснено, че условията за осъществяване на „значителна част от дейността“ по смисъла на член 13, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 883/2004 се

¹ ОВ С , , стр. .

прилагат и по отношение на лица, осъществяващи дейност за различни предприятия или работодатели.

- (5) Разнообразието и развитието на условията, при които се осъществява професионална дейност, пораждат необходимостта да бъде отразено положението на работниците с висока степен на мобилност. В сектора на въздушния транспорт, както и в други сектори, възникнаха нови структури на предлагане на работна ръка. Обвързването на приложимото законодателство по отношение на членовете на самолетни екипажи и държавата-членка, в която се намира седалището или мястото на дейност на предприятието или работодателя, от които са наети, е ефективно единствено ако е налице достатъчно тясна връзка със седалището или мястото на дейност. С оглед прилагането на Регламент (ЕО) № 883/2004 се счита за целесъобразно за членовете на самолетни екипажи да се използва понятието „основна база“ като уточнение на понятието „седалище или място на дейност“.
- (6) Член 65, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 883/2004 следва да бъде изменен, за да се гарантира, че самостоятелно заетите лица получават обезщетения в съответствие със законодателството на компетентната държава-членка, за да им бъдат предложени възможно най-добри перспективи за реинтеграция на пазара на труда в държавата-членка по пребиваване при завръщането им в нея.
- (7) Поради това регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009 следва да бъдат съответно изменени,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕО) № 883/2004 се изменя, както следва:

1. В член 9 параграф 1 първото изречение се заменя със следния текст:

„1. Държавите-членки писмено уведомяват Европейската Комисия за декларациите по член 1, буква л), законодателството и схемите по член 3, сключените от тях конвенции по член 8, параграф 2 и минималните обезщетения по член 58, както и за измененията по същество, направени впоследствие.“

2. В член 9 параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Тези уведомления се предават в Европейската комисия всяка година и им се дава необходимата публичност.“

3. В член 12 параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Лице, което осъществява дейност като наето лице в държава-членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано от този работодател в друга държава-членка, за да осъществява там дейност от името на същия работодател, продължава да е подчинено на законодателството на първата държава-членка, при условие, че предвидената продължителност на тази работа не

превишава двадесет и четири месеца и че не е изпратено да замества друго командировано лице.“

4. В член 13 параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Лице, което обичайно осъществява дейност като наето лице в две или повече държави-членки, е подчинено на:

а) законодателството на държавата-членка по пребиваване, ако то осъществява значителна част от дейността си в тази държава-членка, или

б) ако не осъществява значителна част от дейността си в държавата-членка по пребиваване:

i) законодателството на държавата-членка, в която се намира седалището или мястото на дейност на предприятието или работодателя, ако лицето е наето от едно предприятие или работодател, или

ii) законодателството на държавата-членка, в която се намира седалището или мястото на дейност на предприятието или работодателя извън държавата-членка по пребиваване, ако лицето е наето от две или повече предприятия или работодатели и седалището или мястото на дейност на поне едно от тези предприятия се намира в само една държава-членка, различна от държавата-членка по пребиваване, или

iii) законодателството на държавата-членка по пребиваване, ако лицето е наето от две или повече предприятия или работодатели, чиито седалища или места на дейност се намират в различни държави-членки извън държавата-членка по пребиваване.“

5. В член 36, параграф 2а се заменя със следния текст:

„2а. Компетентната институция не може да откаже да предостави предвиденото в член 20, параграф 1 разрешение на осигурено лице, което е претърпяло трудова злополука или е заболяло от професионална болест и което има право на обезщетения за сметка на тази институция, когато подходящото за неговото състояние лечение не може да бъде проведено в държавата-членка, в която лицето пребивава, в рамките на оправдан от медицинска гледна точка период, като се има предвид текущото му здравословно състояние и вероятното протичане на болестта му.“

6. В член 65 параграф 5 се заменя със следния текст:

„5.

(а) Освен ако в буква б) не е предвидено друго, безработното лице по първото и второто изречение на параграф 2 получава обезщетения в съответствие със законодателството на държавата-членка по пребиваване, както ако спрямо него се е прилагало това законодателство по време на последната му дейност като наето или като самостоятелно заето лице. Тези обезщетения се предоставят от институцията по място на пребиваване.

- (b) Когато законодателството на държавата-членка по пребиваване не предвижда осигуряване за самостоятелно заети лица срещу риск от безработица, безработното лице, посочено в първото и второто изречение на параграф 2, което е било осигурено в държавата-членка, където последно е осъществявало дейност като самостоятелно заето лице, получава обезщетения в съответствие със законодателството на последната държава-членка.
- (c) Въпреки това, работник, който не е пограничен работник и който е получавал обезщетения за сметка на компетентната институция на държавата-членка, на чието законодателство е бил подчинен, при завръщането си в държавата-членка по пребиваване първо получава обезщетения в съответствие с член 64, като получаването на обезщетения в съответствие с буква а) се спира за периода, през който той получава обезщетения съгласно законодателството, на което последно е бил подчинен.“

7. В член 71 параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Правилникът на Административната комисия се изготвя с общото съгласие на нейните членове.

Във всички останали случаи Административната комисия действа с квалифицирано мнозинство, съгласно определението в договорите.

На решенията по въпросите, свързани с тълкуването, посочени в член 72, буква а), се дава необходимата публичност.“

8. Приложения X и XI се изменят в съответствие с приложението към настоящия регламент.

Член 2

Регламент (ЕО) № 987/2009 се изменя, както следва:

1. Член 6, параграф 1 се изменя, както следва:

а) точка б) се заменя със следния текст:

„б) законодателството на държавата-членка по пребиваване, когато съответното лице упражнява дейност като наето или самостоятелно заето лице в две или повече държави-членки и упражнява част от своята(ите) дейност(и) в посочената държава-членка, или когато лицето не е наето или самостоятелно заето;“

б) буква в) се заменя със следния текст:

„в) в останалите случаи — законодателството на държавата-членка, чието прилагане е било поискано най-напред, когато лицето упражнява дейност или дейности в две или повече държави-членки.“

2. В член 14 параграф 5 се заменя със следния текст:

„5. За целите на прилагането на член 13, параграф 1 от основния регламент лице, което „обичайно осъществява дейност като наето лице в две или повече държави-членки“, означава лице, което осъществява, едновременно или последователно, в полза на едно предприятие или работодател или различни предприятия и работодатели, една или няколко отделни дейности в две или повече държави-членки, с изключение на дейностите, които са незначителни по своето естество.“

3. В член 14 се добавя следният параграф 5а:

„5а. За целите на прилагането на дял II от основния регламент „седалище или място на дейност“ се отнася за седалище или място на дейност, в което се вземат основните решения на предприятието и където се изпълняват функциите по неговото централно управление.

В случая на членовете на самолетни екипажи, извършващи услуги по превоз на пътници и товари, за „седалище или място на дейност“, съгласно определението в дял II от основния регламент, се приема „основната база“, съгласно определението в приложение III към Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета относно хармонизирането на техническите изисквания и административните процедури в областта на гражданското въздухоплаване².“

4. В член 15, параграф 1 второто изречение се заменя със следния текст:

„Тази институция незабавно издава на засегнатото лице атестацията, упомената в член 19, параграф 2 от Регламента за прилагане, и незабавно предоставя информация относно приложимото по отношение на съответното лице законодателство, съгласно

² ОВ L 373, 31.12.1991 г., стр. 4.

член 11, параграф 3, буква б) или член 12 от основния регламент, на институцията, определена от компетентния орган на държавата-членка, в която се упражнява дейността.“

5. В член 54 параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. За целите на прилагането на член 62, параграф 3 от основния регламент, компетентната институция на държавата-членка, чието законодателство се е прилагало спрямо съответното лице по отношение на неговата последна дейност като наето или самостоятелно заето лице, предоставя незабавно, по искане на институцията по мястото на пребиваване, цялата информация, необходима за изчисляване на обезщетенията за безработица, която може да се получи в държавата-членка, в която то се намира, и по-специално получаваното трудово възнаграждение или професионален доход.“

6. В член 55 се добавя следният параграф 7:

„7. Параграфи 1—6 се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на лицата, посочени в член 65, параграф 5, буква б) от основния регламент, с изключение на параграф 1, буква в) от настоящия член.“

7. В член 56 параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Когато приложимото законодателство в съответните държави-членки изисква изпълнението на определени задължения и/или дейности за търсене на работа от страна на безработното лице, предимство имат задълженията и/или дейностите за търсене на работа, извършвани от безработното лице в държавата-членка, предоставяща обезщетенията.

Неизпълнението от страна на безработното лице на всички задължения и/или дейности за търсене на работа в държавата-членка, която не предоставя обезщетенията, не засяга обезщетенията, отпуснати в другата държавата-членка.“

Член 3

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в [...] на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

Приложения X и XI към Регламент (ЕО) № 883/2004 се изменят, както следва:

1. Приложение X се изменя, както следва:

а) В раздел „НИДЕРЛАНДИЯ“ буква а) се заменя със следния текст:

„а) Закон за подпомагане за работа и заетост на млади хора с увреждания от 24 април 1997 г. (Wet Wajong)“;

б) В раздел „ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО“:

i) буква в) се заличава;

ii) добавя се буква д) със следното съдържание:

„д) Помощ за заетост и подкрепа, свързана с дохода (Закон за реформа на социалното подпомагане от 2007 г. и Закон за реформа на социалното подпомагане в Северна Ирландия, 2007 г.“)

2. Приложение XI се изменя, както следва:

Раздел „НИДЕРЛАНДИЯ“ се изменя, както следва:

i) в точка „1. Здравно осигуряване“ буква ж) се заличава;

ii) добавя се следната буква з):

„з) За целите на прилагането на член 18, параграф 1 от настоящия регламент лицата, посочени в точка 1, буква а), подточка ii) от настоящото приложение, които временно се намират в Нидерландия, имат право на обезщетения в натура в съответствие с политиката на институцията по място на престой по отношение на осигурените лица в Нидерландия, като се вземат предвид член 11, алинеи 1, 2 и 3, и член 19, алинея 1 от Zorgverzekeringswet (Закон за здравното осигуряване), както и право на обезщетения в натура съгласно Algemene wet bijzondere ziektekosten (Общ закон за осигуряване за извънредни медицински разходи).“;

iii) в точка 2 текстът „(нидерландски закон за общо осигуряване за старост)“ се заменя с „(Общ закон за пенсиите за старост)“;

iv) в точка 2, буква б) текстът „горепосоченото законодателство“ се заменя с „гореупоменатото законодателство“;

v) в точка 2, буква ж) текстът „(нидерландското законодателство относно общия закон за преживели лица на издръжка)“ се заменя с „(Общ закон за преживелите родственици)“;

vi) в точка 3 текстът „(нидерландски общ закон за осигуряване на преживели лица на издръжка)“ се заменя с „(Общ закон за преживелите родственици)“;

vii) в точка 3, буква г) текстът „това законодателство“ се заменя с „гореупоменатото законодателство“;

viii) в точка 4, буква а), подточка i), първо тире текстът „(Закон за осигуряване при неработоспособност)“ се заменя с текста „(Закон за осигуряване при увреждания)“;

ix) в точка 4, буква а), подточка ii) „Закон за осигуряване при неработоспособност на самостоятелно заети лица“ се заменя с текста „(Закон за обезщетенията за увреждания на самостоятелно заети лица)“.